

Warszawa, 28 czerwca 2019 r.

Oświadczenie Prezydium Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich PAN

Prezydium Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk ze zdziwieniem i zaniepokojeniem odbiera wnioski Prezesa Polskiej Akademii Nauk wysnute na podstawie opublikowanego w dn. 26. 06. 2019 raportu "Analiza aktywności publikacyjnej i grantowej PAN. Raport z analizy danych", autorstwa dr Katarzyny Stec (Uniwersytet Jagielloński) przygotowanego we współpracy z prof. dr. hab. Jerzym Duszyńskim na przełomie 2018/ 2019 roku.

Instytut Badań Literackich, według przeprowadzonej w raporcie analizy, został przedstawiony jako jednostka niespełniająca standardów naukowych uznanych przez Prezesa Polskiej Akademii Nauk za wzorcowe dla wszystkich jej instytutów. Jako kryteria najważniejsze wskazano w raporcie: liczbę grantów realizowanych we współpracy międzynarodowej oraz liczbę publikacji z dwóch baz bibliometrycznych Scopus oraz Web of Science, w przeważającej części prezentujących osiągnięcia naukowe nauk ścisłych.

Wyrażamy zdecydowany sprzeciw wobec użytej w raporcie metodologii oceny naszego Instytutu, pomijającej w ogóle specyfikę badań humanistycznych oraz znaczenie tych badań dla **kultury polskiej, kultury narodowej**. Z niepokojem spostrzegamy, że władze PAN zupełnie pomijają toczącą się aktualnie w środowisku akademickim dyskusję na temat zagrożeń dla rozwoju humanistyki, wynikających z przyjęcia zestandaryzowanych kryteriów oceny zaczerpniętych z nauk empirycznych. Wątek ten wielokrotnie podejmowany był przez Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej, dyskutowano na jego temat w trakcie nadzwyczajnego Kongresu Humanistyki (styczeń 2019), powracał w trakcie tworzenia zasad parametryzacji i ewaluacji jednostek naukowych oraz przy tworzeniu ministerialnej listy czasopism punktowanych.

Przypominamy, że wnioski wysnute z użytych w raporcie procedur **są jaskrawo sprzeczne z:**

- wynikami dwóch ostatnich ewaluacji dokonywanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego we współpracy z Komitetem Ewaluacji Jednostek Naukowych KEJN, przyznających Instytutowi kategorię **A+**
- z treścią Uchwały nr 1/2017 Rady Kuratorów Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN z dnia 22 czerwca 2017 r., w sprawie oceny działalności naukowej w latach 2013-2016
- z pozytywną opinią PAN w sprawie wniosku IBL PAN o przyznanie środków na finansowanie restrukturyzacji na lata 2018-2019

Z niepokojem odbieramy daleko idące postulaty, jakie w związku z wynikami raportu prezentuje Prezydium PAN:

„Chcemy postawić ambitny plan – w grudniu 2021 roku każdy instytut PAN będzie mógł wylegitymować się co najmniej jednym projektem z programu ramowego UE i publikacjami ujętymi w międzynarodowych bazach bibliometrycznych (Scopus lub Web of Science). W realizacji tego planu potrzebne jest wsparcie rad kuratorów poszczególnych Wydziałów PAN, rad naukowych poszczególnych wydziałów, a przede wszystkim kadry

naukowej danego instytutu. Jeśli jednak pod koniec 2021 roku ciągle będą instytuty PAN, które nie spełnią tych kryteriów, to w roku 2022 należy poważnie rozważyć ich restrukturyzację.” (Raport, s. 14)

Dostrzegamy w tych słowach potencjalne **zagrożenie dla autonomii instytutów i wolności badań naukowych w Polsce** oraz wyraźne dążenie do niebezpiecznej dla nauki idei centralizacji władzy w Polskiej Akademii Nauk i odgórnego sterowania pracami uczonych pod dyktando całkowicie nieprzystających do naszej dyscypliny i obszaru jej zainteresowania (przede wszystkim literatura polska!!!) kwantyfikatorów. Oparta na nieadekwatnych kryteriach, rażąco zaniżona ocena Instytutów humanistycznych ma – naszym zdaniem – uzasadnić daleko idącą zewnętrzną ingerencję w ich działalność, niebezpieczną nie tylko dla ich istnienia, ale godzącą w podstawy badań naszych dyscyplin.

Dlatego w pełni popieramy stanowisko Dyrektora Instytutu Badań Literackich PAN wyrażone w oświadczeniu z dnia 27 czerwca b.r.

Prezydium Rady Naukowej IBL PAN

Przewodnicząca:

Prof. dr hab. Anna Grześkowiak-Krwawicz

Wiceprzewodniczący:

dr hab. Krzysztof Mrowcewicz

dr hab. Magdalena Rembowska-Płuciennik